

Karlstad november 2007

Kära medlemmar!

Vi höll verkligen andan! Skulle vi få besök från Zambia eller inte? Efter den jobbiga situationen med chiefen och avstängningen av Godwin, som ni kunde läsa om i förra medlemsbrevet, hade vi hunnit pusta ut när det efter ett halvår av ovisshet till sist löste sig och Godwin var tillbaka som kassör i ZASP. Lördagen den 15:e september skulle Patrick, Susan och Christopher starta resan tidigt på morgonen för att komma ner till Lilongwe innan kvällen, övernatta där och sedan flyga till Sverige på söndagen.

Onsdagkväll i den veckan fick Patrick budet att hans bror Given dött. I Lusaka! Det fanns inga alternativ. Patrick måste planera att resa till Lusaka omedelbart. Han missade nattbussen och kom inte iväg förrän på torsdagen. Det är 80 mil och inga enkla resvägar som vi är vana vid. Begravningen hölls på fredagen i Lusaka eftersom pappan bor där. Annars skulle det kunna ha varit så att kroppen först skulle fraktas till hembyn, i vårt projektområde, men det behövdes inte nu. Fredag eftermiddag var Patrick fortfarande kvar i Lusaka, 80 mil bort, med sin sorg efter brodern och ovissheten om resan till Sverige! Det var många sms som skickades mellan Patrick och Agneta. Så frågade Agneta: "Kan du inte be de andra komma till Chipata (ca 50 mil från Lusaka) och så åker ni till Lilongwe därifrån?" (ca 14 mil). Nu kan vi tacka tekniken som i det här fallet är mobiltelefonen. Att man sen ett drygt år tillbaka kan ringa och smsa till vårt område! Där gick Christopher och Susan och undrade hur det skulle bli.

Kommer vi iväg på vårt livs resa? Det blev fredag eftermiddag och alla gick hem från projektet. Ingen sa trevlig resa eller lycka till för nu var det nog ingen som trodde att det skulle bli av. Då ringde Patrick! Och nu blev det fart. Hämta kassaskåpsnycklarna! Leta fram biljetterna! Packa väskor, korgar och övrigt som ska med. Patrick ringde till sin fru Miriam och bad henne packa en väska åt honom. Var är passet? Både Miriam och Christopher ringde Patrick efter att ha letat förgäves. Patrick hade det med sig! Peter väcktes och han körde dem i lastbilen till Lundazi 25 km bort så de kunde ta bussen vid tvåtiden på natten till Chipata. Här möttes de tre och de kunde sen fortsätta till Lilongwe på lördagen, övernatta på Korea Garden, som planerat och redan vid 9 tiden på söndagmorgon kom ett sms att nu var de på flygplatsen. Flyget skulle gå 13.40!! Inte förrän då kunde vi andas ut.

I den senaste satsningen med Sidastöd, Fattigdomsbekämpning genom utbildningsinsatser, är Studiecirkelverksamheten en ny och spännande arbetsform som kommer att nå ca 1000 personer, hälften män och hälften kvinnor, under en treårsperiod. Ett år har snart gått och entusiasmen går inte att ta fel på. De 20 utbildade studiecirkelorganisatörerna tog sats och startade omedelbart ca 60 cirklar av det totala antalet 100 under den första perioden så det blev till att backa och göra omstart. Cirklarna har handlat om kompostering, matlagning, markberedning m.m. I satsningen ingår studiebesök i Sverige för två av de ansvariga, i det här fallet Susan Nyirenda och Christopher Kumwenda. Vi insåg att de inte skulle kunna göra den långa resan till Sverige utan sällskap av någon erfaren. Det föll sig helt naturligt att Patrick, som manager, skulle bli den som följde med. Basen för besöket var Karlstad. När schemat för de nära fyra veckorna las, utgick vi från studiecirkelarbeta här i Värmland två dagar per vecka. Bo Johansson, som ansvarade för detta, hade redan träffat våra besökare i Zambia och lett en förstudie kring studiecirklar där. Han lät dem komma i kontakt med flera kontor och ett varierat utbud av cirklar. Bo berömde Susan, Christopher och Patrick för deras förmåga att hela tiden se möjligheter att omforma det de lärt till arbetet på hemmaplan.

"Det blir inte alls lika tufft schema som när du var här senast" skrev någon i ett svagt ögonblick till Patrick i ett sms. Det var efter första planeringstillfället! Rutorna fylldes efter hand av många spännande och intressanta studiebesök och möten. Tänk att få gå till tandläkaren, sjunga i Hembrygdens kör och delta i Kroppkärrskyrkans musikleik! Att grilla

korv ute på Segerstad där stora Väner breder ut sig och försöka plocka lingon med bärplockare. Att tillbringa sex timmar på Liseberg, åka Balder och köra radiobil och tävla i femkamp. Inget skulle de ha velat vara utan och vi imponerades av deras positiva, glada och engagerade sätt även om de var trötta.

Drygt 800 personer har haft förmånen att träffa Patrick, Susan och Christopher lite närmare under deras vistelse här. Av dom är många skolbarn. De besökte Stodeneskolan i Karlstad och Kopperskolan i Stenungssund där de berättade till bilder om ZASPs arbete i Zambia för de äldre mellanstadiebarnen. För de yngre berättade vi på svenska. Barnen är intresserade och engagerade. De har samlat in gåvor, sytt pennfodral, skänkt pengar till brunnar och ordnat särskilda Kakomadagar m.m

”Studycircle” sången skrevs redan under förstudien och är en härlig sång på tumbuka, det lokala språket. Den beskriver hur arbetet i en studiecirkel går till. Alla gungade med när Susan, Christopher och Patrick sjöng i stämmor för ZASP-medlemmar i Karlstad, Göteborg och inte minst ute i studiecirkelsammanhang. ZASP-dagarna i både Karlstad och Göteborg gav medlemmar och andra intresserade möjlighet att höra dem berätta till ett bildspel om hur de lever och bor i Zambia och om vad som är ”på gång” i ZASP i Zambia. En grupp företagare inbjöds en kväll i Göteborg till ZASP-information och redan har flera kontakter knutits som blivit ett värdefullt nätverk.

De lokala tidningarna NWT och VF liksom ST-tidningen i Stenungssund uppmärksammade besöket. NWT träffade dem på Ängbäck, ett studiebesök som gav många idéer om möjligheterna att odla potatis i Zambia, ett alternativ till majsgröten nsima. Patrick återvände ytterligare en gång till Ängbäck för mer diskussion. Jordbruksseminarierna under den nya treårsperioden handlar om att utveckla jordbruket, att prova nya torkresistenta grödor, lära sig planering och markvårdsmetoder bl.a.

Det är mycket speciellt att en kvinna har kunnat lämna familjen i fyra veckor och delta i en studieresa. Det har hänt mycket för kvinnorna i området. Idag deltar de i workshops och studiecirkel på lika villkor som männen, sida vid sida vid konferensbordet. Tidigare satt kvinnorna längst bak på golvet och männen längst fram på stolarna. Susans man JJ har hela tiden uppmuntrat Susan att resa och familjen blir verkligen en förebild för andra. Susan väckte uppmärksamhet vart hon kom med sina färggranna zambiska kläder. Naturligtvis inte bara för det. Hon är också en färgstark personlighet.

Tillsammans med Susan, Christopher och Patrick skrattar man ofta! Det är så smittande och man är så glad tillsammans med dom. De tycker att svenskarna ser så allvarliga ut och är inte lätta att få kontakt med på egen hand. De gjorde många reflektioner under sitt besök och några finns i slutet av brevet. Något att begrunda!

De hade stort behov av att få diskutera och ventilera dagens upplevelser och intryck. Det blev ibland sena kvällar. Idéer dök upp hur de skulle kunna förverkliga det de sett på hemmaplan och det var skönt att ha någon att bolla idéerna med.

Pip pip lät det lite då och då. Sms från Zambia! Tänk så skönt att kunna hålla kontakten med familjen när man är 1000 mil bort. Veta att alla mår bra. På bussen från Stenungssund fick Christopher via sms veta att hans fru fött en babyboy och att allt hade gått bra fast det var en månad för tidigt. Godwin som var tillförordnad manager under de här veckorna behövde råd i kniviga situationer som när ägarpapperet till affären skulle fyllas i och förre ägaren krånglade. Då kom sms väl till pass.

Patrick fyllde år under besöket och uppvaktades på sängkanten som det brukas hemma hos Agneta. Susan hade tagit med majs mjöl så dagen till ära bjöd hon på nsima, den majsgröt som de i vanliga fall äter flera gånger varje dag. Patrick hade svårt att blåsa ut de 44 ljusen på tårtan i ett andetag men vad gjorde det! Han lyste som en sol. De uppskattade verkligen den svenska maten som lagats av många olika ZASP-medlemmar. Älggryta, pannbiffar, olika kycklingrätter, fisk m.m. Det blev inte många tillfällen till motion så nog syntes det att de tyckte maten var god! Hemma, till vardags, rör de sig väldigt mycket.

Läkare utan gränser har jag hört talas om men Teknik utan gränser var något nytt. På Chalmers i Göteborg har en grupp bildats för att bidra med kunskap i utvecklingsländer. En förmiddag under de fem Göteborgsdagarna träffade vi en representant för gruppen som såg stora möjligheter att starta ett samarbete med ZASP i Zambia. En dag var avsatt för fortbildning i datorkunskap. De har kommit långt där alla tre och den här dagen arbetade de i Power point!

Tiden rusade iväg! Planeringstiden för framtiden krympte så vi fick tacka nej till en trevlig utflyktssöndag för att få den tiden att räcka. Men alla var nöjda med den söndagens innehåll också. Förutom planeringsarbetet för den närmaste tiden har vi diskuterat visioner. Hur ser ZASP ut om 5/10 år? Viktigt och spännande!

Innan vi vinkade adjö på Arlanda den 12:e oktober hade vi hunnit besöka Forum Syd. Där träffade vi vår handläggare Åsa, som haft "hand om" oss i många år. Åsa handlägger Sida ansökningar som gäller Afrika. Nu kunde Patrick, Susan och Christopher själva berätta hur de arbetar i de projekt Sida stöder och som Åsa rekommenderat. Vi hade också ett besök inbokad på zambiska ambassaden. De blev förstås besvikna när det visade sig att ambassadören var sjuk.

Det har inte bara varit en fantastisk resa och upplevelse för våra vänner från Zambia. Alla vi som har mött dem har fått ett verkligt bestående minne, lärt känna tre fantastiska medarbetare i ZASP Zambia och det har stärkt vår önskan att fortsätta samarbetet för utvecklingen i projektområdet.
Styrelsen gen.Meta

Reflektioner gjorda av Susan, Christopher och Patrick vid Sverige- besöket i sept./okt. 2007

- Ett språk - alla förstår varann
- Allt står på svenska - vi kan inte läsa nånting
- Vi har maten i ett förråd - ni har den på banken! Tar den slut går ni till affären, tar fram ett litet kort – och drar!
- Mycket god mat och mycket mat.
- Här går man inte till grannen och ber om mat när den är slut.
- Barnen får mat i skolan.
- Barnen är öppna och vågar yttra sig i klassen.
- Grannar kommer inte och hälsar. Svarar hej men verkar inte intresserade. Man vet inte hur man ska bete sig. Man känner sig "lost"!
- Alla har väldigt bråttom. Går snabbt och hinner inte se sig omkring.
- "Keeping time" är den största sjukdomen!
- Bra kommunikation med bussar och tåg. De kommer och går "on time".
- Alla har så mycket att göra att de inte ens hinner till kyrkan 60 min./vecka! Är det sport som tar all tid?
- Alla ser allvarliga ut. Liksom inga andra existerar. De agerar som de vore helt ensamma.
- Vi såg tiggare här. Några spelade för att få pengar.
- Gamla bor inte hemma hos familjen (barn och barnbarn)
- Gamla är väl omhändertagna och bor bra i särskilda hem. Bra hus.
- Pojkar stannar inte hos föräldrarna och hjälper dom när de gifter sig.
- Det finns inga tidiga äktenskap.
- Det finns många aktiviteter för ungdomar.
- Utbildningen är gratis. Alla som har utbildning får jobb.
- Kvinnorna är fria, yttrar sig.
- Både män och kvinnor är fria! (En av de tre gör denna reflektion: Om kvinnan är fri då måste mannen vara mindre fri!! Total jämställdhet finns inte)
- Män sköter småbarn barn här.
- Man ser väldigt lite barn här.
- Vilka rena bilar här är!
- Vägarna är fina. Man kommer snabbt till Arvika i bil från Karlstad.
- RENT VATTEN!
- Det finns tillräckligt med vatten! Många sjöar.
- Elektricitet överallt så man kan se allt.
- Här har vi sett kor med BH.
- Och hundar med jackor!!
- Och sjukhus för små och stora djur. De kan få sova över där.

